

ÚVODNÍ SLOVO	9
VÍTE, ŽE...? ANEB 10 ZAJÍMAVOSTÍ Z HISTORIE ZOO LIBEREC	10
I. ZOO BOJUJE O PŘEŽITÍ: NEJISTÉ OBDOBÍ PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE (1945–1954)	12
ZOO NOVĚ V ČESKÝCH RUKOU (1945–1948)	14
1945 – NÁRODNÍ SPRÁVA ZOO A PŘÍCHOD ŘEDITELE PODANÉHO	14
Medailonek: Čeněk Podaný	18
1946 – PRVNÍ MOŘSKÁ AKVÁRIA V POVÁLEČNÉM ČESKOSLOVENSKU	21
Zajímavost: Chov pum v Zoo Liberec	28
Zajímavost: Zoo a cirkusy	33
Medailonek: Emil Sameš	34
ZOO V POČÁTCÍCH KOMUNISTICKÉHO REŽIMU (1948–1954)	36
1948 – ZOO MAJETKEM STÁTU A NÁSLEDNĚ SPOLKU	36
Zajímavost: Deník Stráž severu	42
1949 – SMĚLÉ PLÁNY & MEDVÍDATA NA VELETRHU	43
1950–1953 – NESTABILNÍ OBDOBÍ STŘÍDÁNÍ VEDENÍ	45
1954 – ZOO LIBEREC SOUČÁSTÍ PKO POD SPRÁVOU MĚSTA	48
II. ZOO NA CESTĚ K VÝZNAMNÉ CHOVATELSKÉ INSTITUCI (1954–1989)	50
ZOO ZA ŘEDITELOVÁNÍ JIŘÍHO BADALCE (1954–1982)	52
1954 – JIŘÍ BADALEC ŘEDITELEM: STABILIZACE A VYTYČENÍ NOVÉHO KONCEPTU	52
Medailonek: Jiří Badalec	54
1955 – DOVOZ PSŮ HYENOVÝCH A NÁSTUP LUBOMÍRA BULÍŘE	57
Medailonek: Lubomír Bulíř	60
Zajímavost: Aktivní spolupráce s dalšími československými zoo	61
Příběh psovitých šelem v Zoo Liberec	62
1956 – POČÁTEK CHOVU PAVIÁNŮ	65
Zajímavost: Otevírací doba	66
Zajímavost: Chov paviánů v Zoo Liberec	67
1957 – PRVNÍ POVÁLEČNÝ TYGR	68
1958 – NEJVĚTŠÍ POVODEŇ, NOVÉ EXPOZICE & PRVNÍ SLONICE	73
Zajímavost: Liberecké výstavní trhy	77
Příběh libereckých slonů	80
1959 – LVÍČATA OD ETIOPSKÉHO CÍSAŘE	86
Zajímavost: Známý fotograf ve lví kleci	88
Zajímavost: Bulíř: O zvířatech v zajetí	89
1960 – DVA NOVÉ PAVILONY & PŘEVZETÍ LABUTÍHO JEZÍRKA	90
Zajímavost: Zookoutek u mateřské školy	93
1961 – PRVNÍ KOZOROŽCI DAGESTÁNSTÍ	94
Zajímavost: Výstavy exotického ptactva v botanické zahradě	98
1962 – GENEREL ROZVOJE & ŠÍŘENÍ ANTRAXU	98
Zajímavost: Jolana	100
1963 – PAVIÁNINEC, PRVNÍ ODCHOV ZEBER I LEMUŘI KATA	101
Zajímavost: Když zoo napíše příběh...	103
Zajímavost: Chov kulanů v Zoo Liberec	105
Zajímavost: Zoo, želvy a popmusic	107
1964 – PRVNÍ PÁR ŠIMPANZŮ A VÝZNAMNÉ PRVOODCHOVY	108
Příběh libereckých šimpanzů	110
1965 – ZRUŠENÍ AKVÁRIÍ & UKONČENÍ CHOVU LEDNÍCH MEDVĚDŮ	114

Zajímavost: Černí levharti – liberecký klenot	115
Příběh akvaristiky a veřejných akvárií v Liberci	117
1966 – NOVÁ EXPOZICE ŠIMPANZŮ & PRVNÍ ODCHOV KORSAKŮ V ČSR	125
1967 – DOVOZ DVOU SLONIC A PRVNÍCH MAKAKŮ LVÍCH	128
Zajímavost: Chov makaků lvích v Zoo Liberec	130
1968 – ODCHOV BINTURONGŮ & DOVOZ PRÍMOROŽCŮ	132
Zajímavost: Chov binturongů v Zoo Liberec	135
1969 – OSLAVY 50. VÝROČÍ	136
1970 – NÁVRAT LACHTANŮ & PRVOODCHOV MAKAKŮ LVÍCH V ČSR	137
Příběh libereckých lachtanů	142
1971 – PRVNÍ ODCHOV TYGRA A PRÍMOROŽCŮ	146
1972 – SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ PAVILONU TLUSTOKOŽCŮ	148
Zajímavost: Filmová hvězda šimpanzice Tereza	150
1973 – RYBÁŘSKÁ BAŠTA & DOVOZ „VÁGNEROVÝCH“ BUVOLCŮ	151
Zajímavost: Josef Vágnér a (nejen) jeho expedice	152
Zajímavost: Rozvoj dalších českých zoo v 70. letech 20. století	152
1974 – DOVOZ AFRICKÉ SLONICE A JAGUÁRŮ	155
1975 – SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ NOVÉHO PAVILONU ŠELEM	158
1976 – PRVNÍ NOSOROŽCI	163
Zajímavost: Volně žijící ptáci v zoo	164
Zajímavost: Chov nosorožců v Zoo Liberec	166
Medailonek: Jindřiška Skřivánková	167
1977 – ČESKOSLOVENSKÝ PRVOODCHOV ČERNÝCH VLKŮ	168
1978 – OTEVŘENÍ PROVOZNÍ BUDOVY A ZPŘÍSTUPNĚNÍ NOVÉHO VCHODU	169
1979 – SEMINÁŘ O OBTÍŽNĚ CHOVATELNÝCH DRUZÍCH	170
1980 – NOVÉ VÝBĚHY & ÚMRTÍ L. BULÍŘE	172
1981 – DOVOZ LEVHARTŮ PERSKÝCH A KOČKODANŮ ČERVENONOSÝCH	173
1982 – PRVNÍ TUČNÁCI & ÚMRTÍ ŘEDITELE BADALCE	175
ZOO ZA ŘEDITELOVÁNÍ JOSEFA JANEČKA – 1. ČÁST (1982–1989)	180
1983 – OTEVŘENÍ EVROPSKY UNIKÁTNÍHO KOMPLEXU DRAVÝCH PTÁKŮ	181
Příběh libereckých dravých ptáků	186
1984 – NOVÉ CESTY MEZI DOLNÍ A HORNÍ ČÁSTÍ	196
Zajímavost: Vztah chovatelů se zvířaty v 80. letech & péče o zvířata v domácnosti	198
1985 – PRVNÍ ŽIRAFY	200
Zajímavost: Chov žiraf v Zoo Liberec + Žirafy v jiných českých zoo	200
1986 – OTEVŘENÍ PAVILONU ŽIRAF	202
Medailonek: Pavel Švancer – dvorní architekt	203
Medailonek: Wilbert Neugebauer	204
1987 – OTEVŘENÍ VÝBĚHŮ ŽIRAF & EXPOZICE IRBISŮ	205
1988 – PŘEVZETÍ BUDOVY RESTAURACE NOVÝ DOMOV, PRVNÍ VAZOVÉ A ORLI VÝCHODNÍ	208
1989 – PRVNÍ PIŽMONI V ČESKOSLOVENSKU & NEJVYŠŠÍ NÁVŠTĚVNOST	210
Zajímavost: Chov pižmoňů v Zoo Liberec	212
III. ZOO NA CESTĚ KOMERCIONALIZACE & MEZI SVĚTOVOU ELITU:	214
2. ČÁST ŘEDITELOVÁNÍ JOSEFA JANEČKA (1990–2004)	216
TRANSFORMACE A STABILIZACE VE SVĚTĚ TRŽNÍ EKONOMIKY	216
1990 – PRVNÍ ODCHOV IRBISŮ V ČSR & DOKONČENÍ HOSPODÁŘSKÉ BUDOVY	216
Zajímavost: Unie československých zoo	217
1991 – PRVNÍ KASUÁŘI A OSLI SOMÁLŠTÍ	217
1992 – PRVNÍ ODCHOV ORLŮ BĚLOHLAVÝCH V ČESKOSLOVENSKU	219
1993 – PLYNOFIKACE ZOO	220
POREVOLUČNÍ BOOM – SKLA MÍSTO MŘÍŽÍ	221
1994 – DOVOZ BÍLÝCH TYGRŮ & VSTUP DO EAZA	221
Příběh libereckých (nejen bílých) tygrů	222

1995 – ČESKÝ PRVOODCHOV PIŽMONĚ, OPRAVENÝ PAVILON OPIC & NOVÝ BUFET	229
1996 – PŘÍRODNÍ VÝBĚH PRO ŠIMPANZE & ŠIMPANZÍ DVOJČATA	230
1997 – PRVNÍ SVATBA LIDOOŮ V ČESKU & NOVÁ CESTA KOLEM JEZÍRKA	232
Zajímavost: Chov orangutanů a jejich svatba	232
1998 – MLÁDĚ ORANGUTANA & PRVNÍ GEPARDI	233
1999 – VSTUP MEZI SVĚTOVÉ ZOO	236
Zajímavost: Liberečtí šimpanzi na televizních obrazovkách	239
2000 – OTEVŘENÍ PAVILONU TROPŮ	240
Příběh pavilonu tropů	242
2001 – DOKONČENÁ REKONSTRUKCE PAVILONU ŠELEM A PRVNÍ NAHUŘI	252
2002 – PRVNÍ TAKINI ZLATÍ A TROJČATA BÍLÝCH TYGRŮ	256
2003 – NOVÁ EXPOZICE PLAMENÁKŮ & PRVNÍ MLÁDĚ NAHURŮ	258
Příběhy unikátních libereckých kopytníků	260
IV. ZOO NA CESTĚ K OCHRANÁŘSKÉ INSTITUCI: ZA ŘEDITELOVÁNÍ DAVIDA NEJEDLA (OD 2004)	268
STAVEBNÍ STAGNACE & FILOZOFICKÁ PROMĚNA (2004–2021)	270
2004 – NOVÁ BAŽANTNICE, SOVÍ STEZKA A BAZÉN LACHTANŮ	270
Medailonek: David Nejedlo	275
2005 – DĚTSKÁ KONTAKTNÍ ZOO & UKONČENÍ CHOVU NOSOROŽCŮ	276
Zajímavost: Zajímavost: Purkyňovo arboretum	278
Zajímavost: Artefaktum & Modrý slon	279
2006 – NOVÁ STRATEGIE ROZVOJE, PRVNÍ ZEBRY BEZHŘÍVÉ & CENTRUM PRO ZVÍŘATA V NOUZI	280
Medailonek: Lubomír Melichar	282
2007 – TROJČATA LEVHARTA ČÍNSKÉHO	283
Zajímavost: Chov levhartů v Zoo Liberec	284
2008 – 50 LET CHOVU SLONŮ V LIBERCI	285
2009 – PRVOODCHOV HOLUBA NIKOBARSKÉHO	287
2010 – PRVOODCHOV KORUNÁČE NOVOGUINEJSKÉHO	288
Zajímavost: ZooRiskuj	289
2011 – KULTURNÍ CENTRUM LIDOVÉ SADY SOUČÁSTÍ ZOO & DVĚ KORUNY ZE VSTUPU NA OCHRANU PŘÍRODY	290
2012 – TROJČATA BÍLÝCH TYGRŮ A UNIKÁTNÍ ODCHOV ORLŮ KŘIKLAVÝCH	292
2013 – ČESKÝ PRVOODCHOV ČIMANGA FALKLANDSKÉHO	294
2014 – NOVÝ VCHOD & PRVOODCHOV URIALŮ A NESTORŮ KEA	296
Zajímavost: Kudy se chodilo do zoo	298
Zajímavost: Chov nestorů kea v Zoo Liberec	299
Zajímavost: Křtiny zvířat	300
2015 – ZOO NEMÁ NA VÝPLATY, VÝSTAVA GIGANTI I UNIKÁTNÍ ODCHOVY ZOBOROŽCŮ	301
2016 – LIBERECKÝ KRAJ PŘÍSPÍVÁ NA PROVOZ ZOO & POSLEDNÍ ODCHOV BÍLÝCH TYGRŮ	303
2017 – ZOO PŘEDSEDÁ OCHRANÁŘSKÉ KAMPANI EAZA ZTICHLÝ LES	304
2018 – EVROPSKÝ PRVOODCHOV ORLŮ JESTŘÁBÍCH	307
2019 – PRVOODCHOV KOČKODANŮ DIANINÝCH & VZNIK ZOOKINA	308
2020 – EPIDEMIE COVIDU-19 & PRVNÍ DLOUHODOBÁ UZAVŘENÍ	312
2021 – ÚHYN SLONICE RÁNÍ & DALŠÍ DLOUHODOBÉ UZAVŘENÍ	316
Zajímavost: Nejdéle chovaná zvířata v Zoo Liberec	318
ZOO POD SPRÁVOU KRAJE: POČÁTKY NOVÉHO ROZVOJE (OD 2022)	319
2022 – ZMĚNA ZŘIZOVATELE: MÍSTO MĚSTA LIBERECKÝ KRAJ	319
Zajímavost: Strašidelná zoo	322
2023 – EXPOZICE TROPICKÝCH ŽAB A NESTORŮ KEA	323
Zajímavost: LIFE4ZOO	325
2024 – EXPOZICE TROPICKÝCH JEŠTĚŘŮ A VYDÁNÍ PRVNÍ KNIHY O HISTORII	325
Zajímavost: ZooObjektiv	328

Zajímavost: Ohrožení krokodýlovci	331
V. ZOO BUDOUCNOSTI: NEJEN NA CESTĚ ZA ÚDOLÍM OHROŽENÉ DIVOČINY	332
ÚDOLÍ OHROŽENÉ DIVOČINY	334
PLÁNOVANÉ PROMĚNY STARÉ ZOO	339
VI. PŘÍBĚH OCHRANY PŘÍRODY V ZOO LIBEREC	342
ZOO & OCHRANA PŘÍRODY	344
VÝVOJ ZOO A JEJICH FUNKCÍ	344
ROZVOJ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	344
Zajímavost: Mezníky ochrany přírody	345
HISTORIE OCHRANY PŘÍRODY V ZOO LIBEREC	347
POČÁTKY & ROZMACH OCHRANY EX SITU	347
ZMĚNA CHOVATELSKÉHO PŘÍSTUPU (OD 50. LET 20. STOLETÍ)	347
ZAPOJENÍ DO EVROPSKÝCH STRUKTUR (90. LÉTA 20. STOLETÍ)	347
CHOVNÁ STANICE RALSKO	347
ROZMACH OCHRANY IN SITU A MEZINÁRODNÍHO ZÁBĚRU	350
IN SITU PROJEKTY SE ZAPOJENÍM ZOO LIBEREC	352
OCHRANA PTÁKŮ V EVROPĚ	352
OREL MOŘSKÝ	352
OREL SKALNÍ	352
ORLOSUP BRADATÝ	353
JEŘÁBÍ ŽIVOT	355
STOPA ZOO LIBEREC V AFRICE	356
ANTILOPY KOŇSKÉ DO AFRIKY	356
OSLI SOMÁLŠTÍ ZPĚT DO DŽIBUTSKA	356
KAMBATIBA AKA	356
SAFE-ELEPHANTS	357
OCHRANA ZEBRY BEZHŘÍVÉ	358
KIMBOZA FOREST GECKO PROJECT – OCHRANA GEKONA MODRÉHO	359
BULINDI – KOMUNITNÍ PROJEKT NA OCHRANU ŠIMPANZŮ	360
THE FOREST COLLECTIVE	361
KEDJOM-KEKU	361
THE PEREGRINE FUND	361
OCHRANÁŘSKÉ AKTIVITY ZOO LIBEREC V INDONÉSII	362
ISCP (INDONESIAN SPECIES CONSERVATION PROGRAM)	362
LESTARI – OCHRANA OHROŽENÝCH DRUHŮ A EKOSYSTÉMŮ V JIHOVÝCHODNÍ ASII	363
ZÁCHRANNÝ PROGRAM KUKANG	365
GREEN-BOOKS.ORG	366
KORÁLOVÁ ŠKOLKA	366
ZÁTOKA NOSATÝCH OPIC (PESISIR BALIKPAPAN)	367
SPOLUPRÁCE NA ZÁCHRANĚ OHROŽENÉ FAUNY FILIPÍN	368
TALARAK – OCHRANA OHROŽENÝCH ENDEMITŮ NA FILIPÍNÁCH	368
OREL OPIČÍ – PHILIPPINE EAGLE FOUNDATION	369
PODPORA OCHRANÁŘSKÝCH AKTIVIT V DALŠÍCH REGIONECH ASIE	370
SAVE THE SAOLA	370
SNOW LEOPARD TRUST	370
SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE, NA JEJICHŽ VZNIKU SE ZOO PODÍLELA	370
FAUNUS – PRVNÍ VLAŠTOVKA MEZI PODPŮRNÝMI ORGANIZACEMI	370
ČESKÁ KOALICE PRO OCHRANU BIODIVERZITY (CCBC)	371
VĚDA A VÝZKUM	372
ŠIMPANZI OSTROVA RUBONDO	373
JESTŘÁB LESNÍ	373

RYS OSTROVID	374
LOSKUTÁK VELKÝ	374
MOŘSKÉ ŽELVY	374
FIFAN ARCHIPELAGO FOUNDATION	375
VZDĚLÁVACÍ A OSVĚTOVÉ AKTIVITY	376
OCHRANÁŘSKÉ KAMPANĚ	376
OCHRANÁŘSKÉ KAMPANĚ EAZA	376
ZOO LIBEREC V ČELE KAMPANĚ SILENT FOREST / ZTICHLÝ LES	378
KAMPAŇOVÉ SUVENÝRY	379
SBÍRKA DALEKOHLEDŮ	379
REVERSE THE RED	380
DIVIZNA – STŘEDISKO EKOLOGICKÉ VÝCHOVY	380
VÝVOJOVÉ MEZNÍKY	380
SLUNCE V ZOO	381
DALŠÍ AKTIVITY	382
FILMY A SERIÁLY	382
PRŮVODCE ZODPOVĚDNÉHO TURISTY	383
STROM BIODIVERZITY	383
ZÁCHRANA JEDINCŮ: ARCHA	384
VII. PŘÍBĚH ZOO LIBEREC POHLEDEM DALŠÍCH VYBRANÝCH TÉMAT	386
NÁVŠTĚVNOST	388
MAPY ZOO	392
GENERELY ROZVOJE & NEREALIZOVANÉ PROJEKTY	402
PLÁNY ROZVOJE	402
REALIZOVANÁ ROZŠÍŘENÍ	428
NEREALIZOVANÁ ROZŠÍŘENÍ	430
LOGA A VIZUÁLNÍ IDENTITA	432
INFORMAČNÍ SYSTÉM V AREÁLU	434
WEBOVÉ STRÁNKY	435
TIŠKOVINY A PROPAGAČNÍ MATERIÁLY	436
POHLEDNICE	436
LEPORELA A KALENDÁŘE	438
PRŮVODCE	440
VÝROČNÍ ZPRÁVY	442
NOVOROČENKY	444
SOCHY A UMĚLECKÉ OBJEKTY V ZOO A OKOLÍ	450
VÝVOJ STAVŮ ZVÍŘAT	454
SEZNAM TAXONŮ CHOVANÝCH V HISTORII ZOO LIBEREC	457
ČASOVÁ OSA	471
SUMMARY	488
ZUSAMMENFASSUNG	490
LITERATURA A ZDROJE	492
SEZNAM ZKRATEK AUTORŮ	498
PODĚKOVÁNÍ	498